

Česká školní inspekce

Středočeský inspektorát

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Gymnázium Dr. Josefa Pekaře, Mladá Boleslav, Palackého 211

Palackého 211, 293 80 Mladá Boleslav

Identifikátor školy: 600 007 502

Termín konání inspekce: 15., 16., 19. – 22. duben 2004

Čj.:	c6-1054/04-2031
Signatura:	oc4zx522

PŘEDMĚT INSPEKČNÍ ČINNOSTI

Předmětem inspekční činnosti bylo zjištění a zhodnocení:

1. personálních podmínek vzdělávací a výchovné činnosti ve čtyřletém a osmiletém gymnáziu v předmětech český jazyk a literatura, matematika, skupina cizích jazyků, fyzika, výpočetní technika a informatika,
2. materiálně-technických podmínek vzdělávací a výchovné činnosti ve čtyřletém a osmiletém gymnáziu v předmětech český jazyk a literatura, matematika, skupina cizích jazyků, fyzika, výpočetní technika a informatika,
3. průběhu a výsledků vzdělávání a výchovy ve čtyřletém a osmiletém gymnáziu v předmětech český jazyk a literatura, matematika, skupina cizích jazyků, fyzika, výpočetní technika a informatika.

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Gymnázium Dr. Josefa Pekaře, Mladá Boleslav, Palackého 211 je příspěvkovou organizací, jejímž zřizovatelem je Středočeský kraj, Zborovská 11, Praha 5. Sídlí v centru města ve vlastní budově z roku 1903.

Škola sdružuje gymnázium s kapacitou 660 žáků a školní jídelnu s kapacitou 558 jídel. Dle Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení škola vyučuje studijní obor 79-41-K/401 gymnázium všeobecné, délka studia 4 roky a studijní obor 79-41-K/801 gymnázium všeobecné, délka studia 8 let. V době konání inspekce se v 21 třídě (12 čtyřletého a 9 osmiletého gymnázia) učili 624 žáci.

HODNOCENÍ PERSONÁLNÍCH PODMÍNEK VZDĚLÁVACÍ A VÝCHOVNÉ ČINNOSTI VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Skladba úvazků vyučujících sledovaných předmětů odpovídala jejich kvalifikaci. V hospitovaných předmětech vyučovalo celkem 47 vyučujících, z nichž 42 splňovali podmínky *odborné a pedagogické způsobilosti*. Jedna vyučující není způsobilá pro výuku angličtiny, druhá pro výuku španělštiny, třetí pro výuku obou těchto předmětů a čtvrtý není způsobilý pro výuku matematiky, výpočetní techniky a informatiky; pátý vyučující neabsolvoval doplňkové pedagogické studium. Převážná většina vyučujících jsou zkušení pedagogové s praxí. Ředitel školy splňuje podmínky odborné a pedagogické způsobilosti a má požadovanou délku praxe pro výkon funkce, do které nastoupil po konkurzním řízení. Výchovné poradenství vykonává jmenovaná výchovná poradkyně s požadovaným kvalifikačním studiem splňující podmínky stanovené právním předpisem.

Organizační zajištění vzdělávání a provozu gymnázia vychází z tradiční struktury. Ředitel, podporován dvěma zástupci, se v řídicí činnosti opírá o funkční pedagogickou radu, metodické komise a širší vedení školy. Rozdělení úkolů mezi zástupce, kompetence jednotlivých pracovníků a zodpovědnost předmětových komisí jsou součástí *Plánu práce na příslušný školní rok*. Organizační řád škola nevypracovala, nahrazuje jej organizační schéma, které poradní orgány ředitele školy neuvádí. V praxi však fungují pedagogická rada, žákovská samospráva a Společnost přátel školy. *Zápisy z pedagogických rad* jsou vedeny, závěry mají zřetelnou poradní dikci s konkrétní zodpovědností za zadané úkoly. Ředitel má kvalitně

zpracovaný *Dlouhodobý záměr rozvoje školy 2003 – 2008*, ve kterém poukazuje na silná a slabá místa gymnázia, ukazuje cesty ke zlepšení a připravuje se i na možné sloučení školy se sousedním víceletým gymnáziem. Rozpracováním výše uvedeného ročního plánu práce jsou plány týdenní, které se upřesňují a kontrolují na pravidelných pátečních provozních poradách. *Informace jednotlivým pracovníkům* jsou operativně předávány individuálními pohovory, na nástěnkách a informačních tabulích ve sborovně, a také elektronicky za použití vnitřního Intranetu. Vzdělávací činnost podporuje celkem čtrnáct *předmětových komisí*, jejichž práci kontrolují oba zástupci. Z jednání komisí jsou pořizovány stručné zápisy.

Vedení pedagogických i nepedagogických pracovníků je zajišťováno systémem vnitřních norem, projednáváním aktuální problematiky na pedagogických a hlavně provozních poradách a denním kontaktem se zaměstnanci. Na *kontrolu kvality výchovně-vzdělávací činnosti* se podílejí všichni tři členové vedení. Jejich hospitační činnost je systematická a četná: v uplynulém školním roce hospitoval ředitel 7x a zástupci 44 krát. Z hospitací jsou pořizovány zápisy, hodiny jsou hodnoceny a tyto podklady slouží jako jedna ze součástí hodnocení pedagogických pracovníků. *Další vzdělávání pedagogických pracovníků* bývá součástí výjezdních zasedání, kam vedení zve vybrané lektory; některých kurzů pořádaných pedagogickými centry nebo různými kulturními sekcemi velvyslanectví se vyučující zúčastňují částečně nebo plně na vlastní náklady. Za hlavní prioritu považuje vedení v současné době pokračování a zlepšování počítačové gramotnosti a využívání stávajících softwarových výukových programů.

Ředitel je dostatečně kritický a umí odvedené výkony ohodnotit. K tomu využívá mimo jiné i *Vnitřní platový předpis*, ve kterém jsou zpracována kritéria stanovení osobních příplatků pedagogů a kritéria pro přidělení odměn. Při *hodnocení* je kladen důraz na činnosti nad rámec běžných povinností, na svědomitost a důslednost.

Personální podmínky vzdělávání a výchovy v gymnáziu byly velmi dobré.

HODNOCENÍ MATERIÁLNĚ-TECHNICKÝCH PODMÍNEK VZDĚLÁVACÍ A VÝCHOVNÉ ČINNOSTI VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Přestože je školní budova stoletá, splňuje podmínky kladené na výchovně vzdělávací proces v současné době. Je tomu tak i díky koncepční činnosti a její úspěšné realizaci vedením školy. Prostorové kapacity jsou dostatečné a jejich charakter pokrývá spektrum předmětů stanovených učebním plánem. Počet kmenových učeben odpovídá počtu tříd ve škole, zaměření odborných učeben kopíruje skupiny vyučovaných předmětů. Učebny i chodby jsou prostorné a světlé, sociální zařízení modernizované. Starší žakovský nábytek je postupně obměňován. Školní chodby jsou upravené, opatřené nástěnkami a panely s širokou tematickou škálou a vysokou estetickou i výpovědní hodnotou. Této charakteristice odpovídá jen malá část kmenových učeben, zbývající postrádají didaktickou podnětnost i estetickou kvalitu.

Vyučování předmětu *český jazyk a literatura* probíhalo v kmenových učebnách, jejichž didaktická podnětnost není orientována na uvedený předmět. Výjimku tvoří výuka realizovaná v učebně spojené se školní knihovnou, která je vybavena potřebnou odbornou literaturou i beletrií. V kabinetě vyučujících je k dispozici soubor audio a video nahrávek.

Výuka *cizích jazyků* ve škole probíhá prakticky ve všech učebnách a laboratořích, které svou strohostí a případnou výzdobou nepůsobí motivačně. Sedm ze zhlédnutých hodin probíhalo ve třech tzv. jazykových učebnách, z nichž snesou přísnější kritéria pouze dvě.

Materiální zázemí pro výuku *matematiky* tvoří standardní pomůcky (modely těles, tabulové rýsovací potřeby, nástěnné informační tabule, demonstrační folie pro zpětný projektor, učebnice, sbírky úloh a odborná literatura). Dostupnou didaktickou technikou byly zpětné projektory a videa. Ve sledovaných hodinách však byly pomůcky a technika využívány nedostatečně, vyučující se příliš spoléhali na představivost žáků.

Škola má dobře vybavený kabinet, učebnu a laboratoř *fyziky*, a to zejména pro výuku tematických celků elektrický proud a optika (elektrické měřicí soupravy a přístroje, elektronické součástky, osciloskopy, optické soustavy, laser atd.). Kvantita a skladba učebních pomůcek pokrývají témata učebních osnov povinné i volitelné fyziky.

Pro výuku *výpočetní techniky a informatiky* má škola tři počítačové pracovny s celkem 27 osobními počítači. Počítače ve dvou učebnách a další počítače v kabinetech a kancelářích školy jsou propojeny do školní sítě, třetí učebna má vlastní propojení.

Koncepce materiálního dovybavení školy obsahuje krátkodobé i dlouhodobé plány, jejich realizace je projednávána se zřizovatelem.

Materiálně-technické podmínky vzdělávací a výchovné činnosti byly vzhledem k učebním dokumentům sledovaných předmětů velmi dobré.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY

Vzdělávací programy

Dle klasifikace kmenových oborů jsou ve škole vyučovány studijní obory 79 41-K/401 gymnázium – všeobecné, čtyřleté a 79-41-K/801 gymnázium – všeobecné, osmileté.

Vyučované studijní obory jsou realizovány v souladu s údaji uvedenými v rozhodnutí o zařazení do sítě škol.

Výuka je realizována dle platných učebních dokumentů, které jsou využívány v plné míře. Příkladně je vytvořena nabídka volitelných předmětů se třemi různými zaměřenými a délkou výuky. U kontrolovaných předmětů byl zjištěn soulad v počtu hodin výuky s platným učebním plánem a realizovaným rozvrhem hodin. Škola vyučuje dle platných učebních osnov. Průběh vzdělávání a hodnocení jsou průkazně zachycovány v třídních knihách a výkazech (využity jsou platné tiskopisy v kombinaci s průběžně doplňovanými výstupy z počítače. Protokoly o přijímacích zkouškách, komisionálních zkouškách, protokoly a výkazy o ukončování studia jsou vedeny přesně a úplně. Evidence žáků je vedena v elektronické podobě v programu Bakalář, údaje o žácích jsou chráněny.

Výuka probíhá v souladu s učebními dokumenty.

Kontrola naplňování učebních osnov je prováděna hospitační činností a činností učitelů v předmětových komisích. Probíhá pravidelně a při zjištění nedostatků jsou přijímána operativní řešení (např. změny časového rozvržení, vliv na tvorbu suplování).

Kontrola naplňování učebních osnov je účinná.

Organizace vyučování jednotlivých předmětů a tříd je dána rozvrhem hodin, který je sestaven v souladu s příslušným legislativním předpisem v oblastech začátku a konce vyučování a počtu vyučovaných hodin povinných předmětů v jednom dni. Zjištěným nedostatkem je nezařazení dvacetiminutové přestávky do průběhu vyučování (zařazeny jsou přestávky: jedna patnáctiminutová, pět desetiminutových a dvě pětiminutové). Obsah školního řádu je strohý a nevystihuje plně práva zletilých žáků. S obsahově dobrými provozními řády učeben jsou žáci seznamováni na začátku školního roku v rámci zahájení výuky předmětů. Informační systém vůči

rodičům je funkční. Vedení školy organizuje pravidelně dvakrát ve školním roce třídní schůzky a dny otevřených dveří. V červnu organizuje samostatné schůzky pro rodiče přijatých žáků do prvních ročníků. Další informace pro veřejnost jsou k dispozici na Internetu a za každý školní rok je vedením školy vypracována výroční zpráva o činnosti školy.

Organizace výchovně-vzdělávacího procesu je funkční, ale v oblasti obsahu školního řádu vůči zletilým žákům a v oblasti psychohygieny (délka přestávek) byly zjištěny nedostatky.

Oblasti preventivní péče (včetně prevence sociálně-patologických jevů), profesního poradenství a poradenské a informační činnosti jsou velmi dobře rozpracovány do plánu *výchovné poradkyně* pro aktuální školní rok. Ten je časově rozvržen do jednotlivých měsíců a rozdělen na činnost pravidelnou a speciální. Součástí je minimální preventivní program, který zahrnuje jak aktivity žáků (Peer program, besedy, sportovní a společenské aktivity, volnočasové aktivity), tak i vzdělávání pedagogických pracovníků. Velmi dobrou úroveň má spolupráce s pedagogicko-psychologickou poradnou a speciálním pedagogickým centrem, což dokládá například tvorba individuálního vzdělávacího programu pro integrovaného žáka a zajišťování poradenské činnosti zastupující funkci školního psychologa. Při řešení výchovných problémů spolupracuje výchovná poradkyně s rodiči, vedením školy, třídními učiteli a dalšími pedagogy. Pozitivní je pravidelné hodnocení výsledků přijímacích řízení a úspěšnosti žáků školy po maturitě včetně zjišťování stavu evidence nezaměstnaných absolventů na úradech práce. Výchovná poradkyně má pro výkon své funkce velmi dobré prostorové podmínky, pohovory se žáky a jejich rodiči může realizovat v kabinetu, popř. v dalších k tomu vhodných prostorech.

Výchovné poradenství přispívá ke zlepšení výchovně-vzdělávacího procesu.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v českém jazyce a literatuře

V průběhu inspekce bylo realizováno 20 kontrolních hospitací u všech sedmi vyučujících předmětu. Rozdělení učiva do ročníků je u všech shodné, kopíruje učební osnovy, všechny složky předmětu jsou zastoupeny ve všech ročnících. Plánovací funkci však materiál neplní, je stejně rámcový jako učební osnovy, neobsahuje výběr autorů ani časové určení pro jednotlivá témata. Z kontroly třídních knih v probíhajícím školním roce vyplývá, že učební osnovy předmětu jsou plněny. Průkaznost průběhu výuky však snižují některé nekonkrétní resp. příliš obecné zápisy v třídních knihách („práce s ukázkami, rozbor textů, slohová práce, skladba“ atp.) Při stanovení cílů výuky ve vztahu k aktuálnímu stavu ve třídě se projevila rozdílná délka praxe a míra pedagogických zkušeností sledovaných vyučujících. Učitelky s dlouholetou praxí průběžně konkretizovaly výchovně-vzdělávací cíle a systematicky je naplňovaly. Příprava vyučujících s krátkodobou zkušeností ve střední škole byla zaměřena více na obsahovou složku učiva se snahou sdělit žákům co největší množství informací. Vzdělávací cíl pak nebyl vždy zřetelný. Nedostatečná je metodická příprava na vyučovací hodiny, ve kterých se třída dělí na skupiny. Příkladná metodická a materiální příprava vedoucí k vysoké efektivnosti výuky byla zaznamenána ve třídě 1.A. Probírané učivo vždy navazovalo na předcházející témata. Systém plánování výuky je funkční, příprava na vyučování směřuje k naplnění obsahu a převážně i pojetí učebních osnov.

Odborná i pedagogická způsobilost všech vyučujících je v souladu s podmínkami stanovenými právním předpisem. Skladba úvazků vychází z personálního složení vyučujících a zohledňuje způsobilost vyučujících i délku jejich pedagogické praxe.

Vyučování probíhalo v esteticky standardních učebnách bez didaktické podnětnosti směřující k předmětu. Audiovizuální technika je buď stabilně umístěná v učebnách, nebo jsou k dispozici dva nové přenosné zpětné projektory, jejichž využití chybělo v navštívených hodinách ve větší míře (např. náhrada časově náročného diktování souvětí pro jazykový

rozbor, zadání písemné práce). Při hospitacích byly zvukové nosiče využity třikrát, ve třech dalších hodinách bylo nezařazení didaktické techniky oslabením motivace žáků a efektivity výuky. Jazykové příručky a slovníky škola vlastní a vyučující využívají, v jedné hodině mluvnického vyučování byla absence příručky hodnocena jako metodický nedostatek. V průběhu hodin žáci pracovali více s čítankami a cvičebnicemi než s prameny literárního či jazykového vzdělávání. Vyučující přinášeli do hodin odborné a literární publikace i jiné pomůcky. Materiální podpora vyučování českému jazyku a literatuře byla hodnocena jako dobrá.

Pojetí sledované výuky bylo blízké pojetí uvedenému v učebních osnovách. Vedle frontálního vyučování byla zařazována i skupinová či individuální práce, komunikační cvičení a interpretace textů. Tyto formy práce měly různou míru efektivity ovlivněné metodickou přípravou nebo pedagogickou zkušeností. Vnitřní struktura vyučovacích hodin obsahovala kroky potřebné k realizaci vzdělávacích cílů, lišila se však kvantita aktivních činností žáků a efektivita spojení vzdělávání s výchovou či aktualizací učiva. V některých hodinách byla zřetelná dominance vyučujících ve všech jejich částech, jindy role vyučujícího jako organizátora výuky dávala dostatek prostoru pro aktivní činnosti žáků. Účinný algoritmus: samostatná práce žáků po uložení připravených otázek, prezentace odpovědí jednotlivými žáky, doplnění ostatními žáky resp. učitelkou a hodnocení či klasifikace byla viděna ve třídě 4.C. Vysoký podíl žáků na aktivní práci byl zaznamenán ve 3.C, úspěšnost učení se žáků byla příkladně oceněna ve třídě 3.B. Poutavé vyprávění obsahu literárního díla žáky zaujalo v téže třídě. Efektivní práce s jazykovým učivem, využití domácí přípravy a nenásilné donucení k trvalé aktivitě byly registrovány ve 2.B. Účinná výchova k empatii se zdařila v 6.O. V části vyučovacích hodin diktovali vyučující žákům do sešitů údaje běžně dostupné v učebnicích. Při celohodinovém opakování se v nejvyšším ročníku vyhranila skupina aktivních žáků, která se opakovaně zapojovala do interpretace přečtených ukázek, druhá skupina byla výrazně pasivní. Ocenění aktivních i zhodnocení pasivity chyběly. Metody a formy vzdělávací práce byly v části zhlédnutých hodin zvoleny a realizovány výborně a velmi dobře, v části vyučovacích hodin byl průběh vzdělávání průměrný.

Psychohygienu vyučovacího procesu byla velmi dobrá, tempo výuky přiměřené. Vyučovací čas byl využit převážně efektivně.

Účelově zařazená vstupní motivace byla výjimečná, zaměření na úspěšnost učení se žáků bylo častější. Na týmovou práci jsou žáci zvyklí, někteří však spoléhají na to, že výsledky budou prezentovat jejich aktivnější spolužáci. Žáci byli motivováni také příznivou atmosférou ve třídě, zajímavým vyprávěním některých vyučujících, aktualizací učiva. Výrazným motivačním prvkem jsou i časté návštěvy divadelních a filmových představení, výstav, ale i exkurze a funkční školní knihovna.

Mezi vyučujícími a žáky výrazně převažovala pozitivní interakce. Pravidla vzájemného chování žáci dodržovali, prvky pasivní rezistence byly výjimečné. U vyučujících s dlouholetou pedagogickou praxí se zřetelně projevovalo zaměření na osobnostní a sociální rozvoj žáků ve spojení s podporou jejich komunikativních dovedností.

K hodnocení znalostí žáků sloužily převážně metody tradičního individuálního ústního nebo písemného zkoušení. Po dobu jeho trvání byla nezkoušeným žákům zadána samostatná práce související s tématem vyučovací hodiny. Zhodnocení podílu žáků na úspěšném či méně úspěšném splnění cíle vyučovací hodiny vyučující většinou prováděli. Po samostatných vystoupeních žáků byla vyučujícími hodnocena zejména jejich úroveň obsahová, forma projevu jen výjimečně. Výsledky individuální práce žáků byly transparentně prověřeny a hodnoceny zřídka, naopak příkladně tomu bylo ve třídě 1.A. Klasifikace byla vždy oznámena a stručně zdůvodněna. Stupeň hodnocení odpovídal předvedenému výkonu žáka.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v českém jazyce a literatuře byly velmi dobré.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v cizích jazycích

Ve škole jsou jako povinné předměty vyučovány anglický, německý, španělský, ruský a francouzský jazyk, jako volitelné francouzský, ruský a španělský jazyk, dále pak konverzace v anglickém, německém, španělském a francouzském jazyku a latina. Výuku všech těchto předmětů zajišťuje celkem 17 vyučujících (osm z nich učí anglický, šest německý, tři španělský, dva ruský, jeden francouzský a jeden latinský jazyk; v uvedeném výčtu jsou tři vyučující, kteří učí dva resp. tři cizí jazyky). Jejich týdenní úvazky se pohybují od dvou (ruský jazyk) po 23 hodin. V průběhu inspekce bylo hospitováno celkem ve 29 hodinách (13x anglický, 10x německý, 4x španělský, 1x francouzský a 1x ruský jazyk) u 16 vyučujících. Tři z nich nejsou odborně a pedagogicky způsobilí pro tuto výuku, ostatní splňují podmínky kvalifikace. Uvedený stav výuku neovlivnil, v žádné z hodin nebyly zaznamenány odborné, věcné nebo výslovnostní chyby.

Příprava na jednotlivé hodiny byla většinou rutinní. Cíle byly přiměřené a učivo navazovalo na předchozí výuku. Snahou prakticky všech vyučujících bylo předat žákům maximum informací.

Vzhledem k rozsahu výuky probíhá jen její část v jazykových učebnách, zbývající pak prakticky ve všech učebnách a laboratořích, z nichž většina nepůsobí motivačně. Uvedený stav kontrastuje s estetickou výzdobou všech školních chodeb. Pro výuku chybějí gramatické přehledy, nástěnné obrazy, mapy; slovníky byly funkčně použity pouze ve třech hodinách němčiny. Z didaktických pomůcek byl v pěti hodinách angličtiny a čtyřech němčiny využit magnetofon a pouze v jedné hodině ruštiny zpětný projektor. Ty jsou umístěny prakticky ve všech třídách, ale jejich využití nebylo, kromě výše uvedené výjimky, viděno. Náznornost výuky byla jednou z největších slabín vyučování cizím jazykům, neboť kromě namnožených vlastních materiálů učitelé nevyužili ze stávajících didaktických a dalších pomůcek nic.

V oblasti vyučovacích metod, forem a organizace práce vycházely rozdíly mezi jazyky hlavně ze stylu práce jednotlivých vyučujících. Přesto je možno nalézt některá společná zjištění. Pozitivem je fakt, že frontální výuka nebyla dominantním stylem práce. Učitelé zcela běžně (5x angličtina, 6x němčina, 1x ruština) nechávali žáky pracovat ve dvojicích, resp. ve skupinách (dohromady v 9 hodinách). Negativem však byla absence pevné stavby hodiny: pouze devět hodin (3x angličtina, 3x němčina, po jedné ruštině, španělštině a francouzštině) bylo zahájeno úvodem, ve kterém se žáci seznámili s cíli a úkoly vyučovací jednotky. „Zahřívací“ konverzace uvedla pouze dvě hodiny. Ty zbývající začínaly buď opravou domácího úkolu nebo ihned procvičováním. Ještě horší situace byla v samotném závěru hodin, neboť pouze jediná lekce němčiny končila závěrečným shrnutím a zhodnocením žákovské úspěšnosti. Zbylých 28 hodin ukončilo zvonění a nikoli vyučující. Za metodický nedostatek je možno označit použití magnetofonu ve třech případech bez jakéhokoli poslechového úkolu, na druhé straně je nutno vyzvednout hodiny němčiny v 3.O a 4.O, které byly po stránce metodické skvělé. Tempo hodin bylo velmi individuální, obecně nižší, ve dvou hodinách angličtiny, dvou němčiny a jedné španělštiny z nedostatku střídání aktivit uspávající. S nižším tempem souvisí i malý tlak na žáky, nedostatečné aktivizování a malá efektivita. V několika hodinách vyučující probírali jediný jev celou hodinu a opakovaně nastala situace, kdy za celých 45 minut výuky cizího jazyka řada žáků ani jednou nepromluvila. Snaha vyučujících byla velká a v několika případech přerostla v naprostou dominanci, kdy učitelé provedli, ve snaze hodinu uspišit, maximum práce za žáky (3x angličtina, 3x němčina, 1x španělština). Práce s chybou zaznamenána nebyla, spelování se objevilo v jediné hodině angličtiny. Pozitivem – ale málo častým – byl společný nácvik výslovnosti (2x angličtina, 1x němčina, 1x ruština) a s ním spojená vědomá oprava výslovnostních chyb. Naprostá většina zhlédnutých hodin byly opakovací nebo procvičovací, výklad nové mluvnice se objevil celkem třikrát.

S absencí pevné stavby a zhodnocení úzce souvisí i malá motivace. Navíc vyučující často vycházeli z představy automatického zájmu gymnaziálních žáků o předmět. Tam, kde učitelé kladli důraz na spolupráci žáků, byla situace o poznání lepší než v hodinách dominujících pedagogů. Při výuce angličtiny ve třídách 3.7, 4.8 a 2.O učitelé vhodně aktualizovali učivo, což vyvolalo žákovský zájem. Pochvala, jako nejsilnější motivační nástroj, byla zaregistrována pouze ve dvou hodinách němčiny, jedné francouzštiny a jedné ruštiny. Motivaci známkou použila jedna vyučující. Úvodní nebo průběžná vědomá motivace nebyly zaznamenány.

Oblast interakce a komunikace byla nejlépe hodnocenou oblastí výuky cizích jazyků. Vzájemný vztah byl korektní, daná pravidla respektována, vyučující jsou pro žáky v mnoha ohledech autoritami, a to nejen odbornými. Přesto byly některé hodiny příliš pracovní a upjaté. Příjemná atmosféra byla naopak v hodině francouzštiny ve třídě 1.5 a angličtiny v 4.O, kde žáci projevovali spontánní zájem o zvolený jazyk.

Oproti výše uvedené oblasti byla oblast hodnocení žáků jednou z nejslabších. Hodiny postrádaly průběžné – třeba i negativní – hodnocení žáků, stejně tak nebyla uzavřena a zhodnocena jednotlivá cvičení a zadané úkoly. Závěrečné zhodnocení se objevilo – jak je uvedeno výše – pouze v jediné hodině němčiny.

Největším kladem výuky všech cizích jazyků byla odbornost a profesionalita vyučujících a u naprosté většiny z nich jejich vztah k žákům. Největším záparem byla mizivá názornost výuky, malá motivace a nedostatečné hodnocení žakovské úspěšnosti.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v cizích jazycích byly dobré.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v matematice

V průběhu inspekce bylo provedeno patnáct hospitací, sedm v osmiletém gymnáziu a osm ve čtyřletém gymnáziu. Výuka probíhala v souladu s platnými učebními dokumenty. Vedení školy využilo disponibilních hodin k navýšení celkové hodinové dotace v průběhu studia o tři hodiny u obou typů studijních oborů. Přínosem pro žáky v každém ročníku je rozdělení třídy do dvou skupin vždy v jedné hodině v týdnu. Příkladně začlenili vyučující rozšiřující učivo do volitelné matematiky v podobě dvouletého i jednoletého studia (volitelný předmět ve třetím a čtvrtém ročníku) s následnou možností procvičit a doplnit si další vědomosti v nepovinném semináři a cvičení z matematiky. Obsahově i časově bylo učivo velmi dobře rozděleno v příslušné návaznosti mezi povinnou matematiku, volitelnou matematiku, seminář a cvičení z matematiky (důkazem jsou předmětovou komisí vypracované a v počítači uložené časově-tematické plány). Cíle sledované výuky byly naplňovány v souladu s velmi dobrou přípravou vyučujících.

Celkově vyučuje matematiku deset pedagogů. Devět vyučujících splňovalo podmínky pedagogické a odborné způsobilosti. Jeden učitel, v době inspekce studující učitelství pro výuku matematiky, tyto podmínky nesplňoval. Celkově se získaná způsobilost kladně promítla ve věcné a odborné správnosti vyučovaných témat.

Kmenové učebny měly velmi dobrou estetickou úroveň. Mimo dvou však neobsahovaly žádné pomůcky či jiný názorný materiál, proto byla jejich podnětnost pro výuku matematiky hodnocena jako pouze vyhovující. Žáci pracovali velmi dobře s učebnicemi, sbírkami úloh, osobními kalkulátory a učiteli nakopírovanými texty. Pro zvýraznění a uplatnění matematiky v praxi byly nejčastěji používány pouze modely. Uplatňována není pravidelně ve výuce matematiky výpočetní technika. Z ostatní přístupné didaktické techniky byl pro zadání úloh ve sledované výuce využit jednou zpětný projektor.

Výuka byla vždy účelně řízena. Připravené vzdělávací cíle byly naplňovány s převládajícím zastoupením aktivních činností žáků, zvláště při vhodně zařazené skupinové práci a při jejím následném vyhodnocení s využitím sebehodnocení nebo hodnocení spolužáky. Učitelé dávali žákům možnost posupovat dle vlastních způsobů řešení, ale v malé míře využívali objevených chyb. Příkladnou úroveň měl individuální přístup k žákům, ať už ve sledovaných hodinách nebo stálou nabídkou konzultací po vyučování. Tempo výuky bylo vždy přiměřené aktuálnímu stavu žáků ve třídě a jejich potřebám.

Sledovaná výuka měla velmi dobrou motivační úroveň. Žáci většinou projevovali zájem o získání vědomostí a dovedností. Následně je pak uměli velmi dobře použít při řešení zadaných úloh.

Při komunikaci byla zřejmá důvěra žáků k vyučujícím. Jimi byl vždy vytvářen dostatečný prostor pro vyjadřování názorů nebo otevřenou diskuzi, která ve vyšších ročnících vedla k pochopení předkládaných problémů. Slabším místem bylo matematické vyjadřování žáků, zvláště v nižších ročnících při jejich velké snaze sdělit svůj názor nebo dobře odpovědět na zadávané otázky.

Velmi dobrou úroveň měly metody hodnocení (využíváno bylo sebehodnocení, vzájemné hodnocení skupin i jednotlivců, časté průběžné hodnocení přímo ve sledovaných hodinách, atd.). Kontrolované písemné práce byly hodnoceny podle předem známých pravidel (převážně bodovacím systémem s následnou klasifikací).

Průběh a výsledky vzdělávání v matematice byly velmi dobré.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy ve fyzice

Fyzika je ve škole vyučována v rámci tří předmětů jako povinný a volitelný předmět a jako volitelný seminář a cvičení z fyziky. Z 12 vykonaných hospitací neproběhla v posledním z uvedených předmětů žádná, neboť to neumožnil rozvrh hodin. Vedení školy provedlo v učebních plánech úpravy a posílilo hodinové dotace fyziky z disponibilních hodin.

Ve sledované výuce byly cíle výuky stanoveny přiměřeně k současnému stavu tříd. Tyto cíle byly reálné a konkrétní. Učivo bylo v souladu s učebními osnovami a navazovalo na předcházející látku. Vyučující zpracovali časově tematické plány, které byly dodržovány. Fyziku vyučuje ve škole celkem osm vyučujících, u sedmi z nich byly provedeny hospitace. Všichni vyučující splňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti. Výuka v hodinách byla vedena na vysoké odborné úrovni, věcně správně a s důrazem na praktické znalosti žáků. Dobrá příprava vyučujících na výuku byla samozřejmostí.

Materiální podmínky byly vzhledem k činnostem v hodinách vyhovující. Ve většině hodin učitelé běžně používali různé učební pomůcky nebo zpětný projektor či videopřehrávač. Kabinet fyziky je vybaven množstvím učebních pomůcek, které umožňují bezproblémové působení v rámci povinných i volitelných předmětů. Vyučování je realizováno v odborné učebně a laboratoři, které jsou standardně vybaveny. Všichni žáci mají učebnice fyziky, které však byly při hodinách používány jen ojediněle a sloužily více k domácí přípravě.

Vnitřní členění hodin bylo obvykle zvoleno uvážlivě. Hodiny obsahovaly krátký úvod a zopakování dříve probrané látky. Poté někdy následovalo hodnocení znalostí žáků, v jiných hodinách nebylo prováděno. Následoval systematický frontální výklad s odkazy na praktické využití a experimenty dokreslujícími vyloženou látku. Výklad i opakování vycházely ze zkušeností žáků, v práci se navazovalo na již známé učivo, které bylo funkčně i logicky propojováno s novými poznatky. Výuka se nesoustřeďovala na pouhé konstatování faktů a jejich případné memorování, žáci byli výrazně vedeni k hledání souvislostí mezi jevy a jejich příčinami, ke schopnosti aplikovat nové poznatky. Při výuce bylo účelně využíváno dalších zdrojů informací, na konci hodiny obvykle nechybělo stručné shrnutí látky a závěr. V případě laboratorního cvičení po úvodu a výkladu úkolů cvičení následovala samostatná

práce žáků. Role vyučujícího byla rozdílná – v některých hodinách pracoval zejména jako organizátor výuky, jindy více jako zdroj nových informací. Zásady psychohygieny byly dodrženy, téměř ve všech hodinách bylo možné pozorovat chvílky relaxace. Uspořádání učeben a jejich didaktická podnětnost umožňovala dostatečné soustředění žáků pro rozdílné činnosti i jejich relaxaci. Tempo výuky bylo vždy přiměřené věku žáků, úrovni jejich vědomostí a situaci v hodinách.

Motivace a úspěšnost učení žáků byla ve většině hodin příkladná. Aktivita žáků byla proměnlivá: od poměrně vysoké (zejména v nižších ročnících) až k mizivé (při některých spíše monotónních hodinách). Při laboratorních pracích bylo možné pozorovat prvky týmové spolupráce žáků.

Pravidla stanovená pro komunikaci mezi vyučujícími a žáky byla jejich většinou akceptována, někteří však reagovali živelně. Přestože tendence k upevňování sebedůvěry žáků a k jejich aktivizaci byly u vyučujících zřetelné, podobně zřejmé byly i prvky pasivní rezistence menší části žáků. Komunikační úroveň vyučujících a jejich interakce se žáky jsou velmi dobré, kvantita i kvalita komunikace žáků byla nedostatečná, větší péči je nutné věnovat nácviku delšího souvislého mluveného projevu žáků.

Hodnocení vědomostí žáků probíhalo obvykle formou tradičního zkoušení. Klasifikace byla vždy žákům sdělena i s důvody, které k ní vedly. Jen někdy vyučující volili formu slovního hodnocení či pochvaly a ocenění pokroku.

Průběh a výsledky vzdělávání ve fyzice byly velmi dobré.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy ve výpočetní technice a informatice

Ve skupině výpočetní techniky jsou ve škole jako povinný předmět vyučovány předměty informatika a výpočetní technika a jako volitelný předmět výpočetní technika. Hospitace proběhly v 11 hodinách obou předmětů u všech pěti vyučujících. Tito vyučující jsou sdruženi v předmětové komisi informatiky a výpočetní techniky, která se podílí na vypracování a sjednocení časově tematických plánů předmětu. Tři vyučující splňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti, čtvrtý vyučující úspěšně dostudoval, ale nebyl dosud promován a pátý vyučující neabsolvoval předepsané pedagogické studium.

Stanovené cíle hodin byly reálné a konkrétní. Učivo ve všech hodinách bylo v souladu s učebními osnovami a navazovalo na předcházející látku. Výuka byla vedena na vysoké odborné úrovni, věcně správně a s důrazem na praktické dovednosti žáků. Materiální podmínky byly vzhledem k jiným školám stejného typu nadprůměrné. Škola je vybavena počítačis procesory Compaq Intel Pentium II pracujícími na frekvenci 350 MHz, Apex Intel Pentium II na 366 MHz a Intel Celeron na 1000 MHz. Velikost paměti počítačů je v rozmezí 32 – 128 MB a velikost HDD v rozpětí 4 – 15 GB. Vyučování je realizováno ve třech počítačových učebnách, které jsou propojeny do sítě. Všechny počítače jsou vybaveny monitory o velikosti 15 nebo 17 palců, operačním systémem Windows a programovými aplikacemi firmy Microsoft. Počítačové jednotky doplňují tiskárny a scannery. Žáci nemají učebnice, vyučující jim obvykle diktují poznámky do sešitů.

Vnitřní členění hodin bylo jednoduché. Po krátkém úvodu a zopakování dříve probrané látky následovala obvykle samostatná práce na zadané téma. Vyučující se individuálně věnovali žákům a pomáhali jim řešit vzniklé problémy. Role vyučujícího byla dvojí – v některých částech hodin pracoval zejména jako poradce a organizátor práce, jindy spíše jako zdroj nových informací. Hodiny obvykle neobsahovaly systematický frontální výklad, nové poznatky byly žákům dávkovány až při setkání se s potřebou dalšího rozvoje poznání. Nechyběly odkazy na praktické využití nových znalostí a práce s chybou. Žáci byli vedeni ke schopnosti aplikovat nové poznatky, při výuce bylo účelně využíváno dalších zdrojů

informací. Na konci některých hodin chybělo shrnutí látky a samotný závěr. Při všech hodinách bylo zvoleno přiměřené tempo výuky, které odpovídalo úrovni vědomostí všech žáků. Ve všech hodinách byl zřejmý individuální přístup vyučujících k žákům a jejich problémům. Zásady psychohygieny byly dodrženy, ve všech hodinách bylo možné pozorovat chvílky relaxace (např. úprava hudebního doprovodu, zpracování fotografií v prezentacích atd.).

Aktivita žáků a jejich úspěšnost učení se byla ve všech hodinách vysoká, což je dáno podstatou individuální práce na počítači. Rovněž motivace a nasazení žáků byly vzhledem k důležitosti předmětu pro budoucí studium na vysoké škole enormní. V případě, kdy na jednom počítači pracovali dva žáci, byly znatelné prvky týmové spolupráce, v ostatních případech se jednalo více o individuální práci.

Klima třídy bylo ve všech případech vynikající. Žáci se mohli kdykoliv obracet na vyučujícího se žádostí o pomoc či vysvětlení, mohli diskutovat o problému či prezentovat svůj názor. Učitelé a žáci se navzájem respektovali.

Hodnocení vědomostí žáků spojené s klasifikací nebylo při hodinách prováděno, vyučující hodnotí až výsledky zadaných prací, ke kterým mají přístup po síti. Do grafické podoby se výsledky prací žáků zpravidla nepřevádějí. Časté bylo naopak slovní hodnocení výsledků žákovských prací a konstatování dosaženého pokroku. Individuální schopnosti žáků byly vždy respektovány.

Průběh a výsledky vzdělávání ve výpočetní technice a informatice byly velmi dobré.

Výsledky vzdělávání zjišťované školou

Při sebehodnocení úrovně vzdělávání využívá vedení školy rozborů úspěšnosti žáků při přijímacím řízení na střední školy (u víceletého gymnázia) nebo vysoké školy, komerčních srovnávacích testů, úspěšnosti žáků v soutěžích, ocenění školy jinými subjekty a v neposlední řadě rozbořem své vlastní kontrolní činnosti (hospitace, závěry pedagogických klasifikačních porad). Základní informace o výsledcích zveřejňuje ve výroční zprávě o činnosti školy a na Internetu.

Zjištěné výsledky vedení školy analyzuje a následně projednává s předsedy předmětových komisí a s jednotlivými pedagogy. Přijímaná opatření se jen částečně promítají do hodnocení pedagogů, do projednávání předmětových komisí o změnách v obsahu učiva či metod a forem práce a v neposlední řadě též ve změnách vyučujících sledovaných předmětů.

Vedle běžné klasifikace zjišťuje škola výsledky vzdělávání účastí žáků v soutěžích a v celostátním srovnávání maturantů *Maturita nanečisto*. Škola ověřuje pro zadavatele přípravu otázek. Jejich vyhodnocení vedení sleduje, výsledky jsou projednány v předmětových komisích, analýza a přijetí opatření však nejsou dokumentovány. Učitelé jazyků porovnávají výsledky vzdělávání ve čtyřletém a osmiletém studiu.

Celkové hodnocení průběhu vzdělávání a výchovy

Průběh vzdělávání a výchovy ve sledovaných předmětech byl velmi dobrý.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

- Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení vydané MŠMT ČR dne 23. ledna 2004 pod č. j. 10 050/04-21 s účinností od 1. ledna 2004 není v souladu se Zřizovací listinou Středočeského kraje, vydanou 18. září 2001 pod čj. OŠMS 3010/2001.
- Škola nabízí širokou škálu volitelných předmětů, která umožňuje prakticky každému žákovi vytvořit si svůj vzdělávací profil.
- Škola dlouhodobě úspěšně organizuje zájmovou činnost žáků a s velmi příznivým ohlasem ji prezentuje rodičům i veřejnosti.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. *Rozhodnutí* o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení čj. 10 050/04-21 z 23. ledna 2004
2. *Zřizovací listina* Gymnázia Dr. J. Pekaře Mladá Boleslav čj. OŠMS 3010/2001 ze dne 18. září 2001
3. Učební dokumenty studijních oborů gymnázií všeobecné 79-41-K/401 a 79-41-K/801 čj. 20 595/99-22 a 20 594/99-22 ze dne 5. května 1999 s platností od 1. září 1999
4. Učební plány školy čtyřletého a osmiletého studia od 1. ročníku šk. roku 2000/2001, (schválený na poradě vedení školy dne 18. října 1999)
5. Individuální vzdělávací program
6. Statistický výkaz *Škol (MŠMT) V 7-01* k 30. září 2003
7. Aktuální rozvrh hodin tříd a učitelů pro školní rok 2003/2004
8. Předinspekční materiály a dotazník pro ředitele školy
9. Hospitační záznamy ČŠI
10. Třídní knihy 2002/2003 a 2003/2004
11. Třídní výkazy a katalogové listy 2002/2003 a 2003/2004
12. *Vnitřní řád školy* ze dne 1. září 2003
13. *Provozní řád školy*
14. *Zásady hodnocení a klasifikace*
15. *Dlouhodobý záměr rozvoje školy 2003 – 2008* z 29. září 2003
16. *Plán práce na školní rok 2003/2004*
17. *Zápisy z pedagogických rad 2003/2004*
18. *Protokoly o komisionálních zkouškách 2002/2003 a 2003/2004*
19. *Protokol o přijímacích zkouškách ve školním roce 2003/2004*
20. *Maturitní protokoly 2001/2002 a 2002/2003*
21. *Zápisy z porad předmětových komisí anglického, německého a románských jazyků, z českého jazyka a literatury v roce 2003/2004*
22. *Časově-tematické plány matematiky a volitelné matematiky pro jednotlivé ročníky čtyřletého a osmiletého gymnázia*
23. *Plán práce výchovného poradce 2003/2004*
24. *Minimální preventivní program pro školní rok 2003/2004*

25. Zpráva výchovného poradce o umístění absolventů gymnázia ve školním roce 2002/2003
26. Provozní řády učeben
27. Personální dokumentace vybraných pracovníků školy
28. Vnitřní platový předpis z 30. prosince 2003
29. Inspekční zpráva čj. 025 33/00-2163 z 15. března 2000
30. Výroční zpráva za školní rok 2002/2003 z 25. září 2003
31. Plán práce předmětové komise českého jazyka a literatury pro školní rok 2003/2004

ZÁVĚR

Personální podmínky zhlédnutých předmětů umožňují velmi dobře realizovat vzdělávací program školy. Odborná a pedagogická způsobilost vyučujících byla ve všeobecně vzdělávacích předmětech velmi dobrá, výchovná poradkyně splňuje předepsané požadavky. Organizační uspořádání je plně funkční, vedení školy je dostatečně náročné a od poslední vykonané inspekce zlepšilo svoji kontrolní činnost. Celkově jsou personální podmínky pro vzdělávání a výchovu v gymnáziu vzhledem ke sledovaným předmětům velmi dobré.

Z hodnocení materiálně-technických podmínek vyplývá, že ve sledovaných předmětech může být výuka realizována velmi dobře. Prostorové podmínky školy jsou vynikající, výzdoba, vzhled a úprava chodeb je na vysoké estetické úrovni. Značné rezervy jsou ve vzhledu jednotlivých tříd. Vybavení didaktickými a učebními pomůckami je standardní, avšak četnost jejich využívání je nedostatečná. Celkově jsou materiálně-technické podmínky pro vzdělávání a výchovu v gymnáziu vzhledem ke sledovaným předmětům dobré.

V průběhu inspekce bylo hospitováno celkem v 84 hodinách, které byly hodnoceny nejčastěji stupněm velmi dobrý. Žádná ze zhlédnutých hodin nebyla nevyhovující. Jejich největším kladem byl vzájemný vztah učitelů a žáků a profesionalita sboru. Nedostatkem byla někdy malá motivace žáků a absence jejich průběžného hodnocení. V porovnání s předchozí inspekci nedošlo k podstatnému zkvalitnění výuky z hlediska moderních vyučovacích forem. Celkově byl průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v deseti zhlédnutých předmětech velmi dobrý.

Poslední inspekce proběhla ve škole v březnu 2000 – viz inspekční zpráva čj. 025 33/00-2163. Od té doby došlo k pozitivním změnám v oblasti kontroly zaměstnanců a jejich vedení, v respektování platných právních norem. Estetická úroveň většiny tříd je v souladu s předchozím konstatováním nadále slabinou gymnázia.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Složení týmu	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Petr Drábek	P. Drábek v.r.
Členové týmu	Mgr. J. Chrpa	J. Chrpa v.r.
	ing. J. Kejklíček	J. Kejklíček v.r.
	PaedDr. V. Skála	V. Skála v.r.

Další zaměstnanci ČŠI M. Jüstelová, M. Albrechtová, S. Kušmierczyková

V Nymburku dne 14. května 2004

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 19. května 2004

Razítko

Ředitel školy, nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vlastimil Volf	V. Volf v.r.

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekce do 14 dnů po jejím obdržení na adresu pracoviště vedoucího inspekčního týmu, tj. Česká školní inspekce, Komenského 1254, 288 01 Nymburk . Připomínky k obsahu inspekční zprávy se stávají její součástí.

Hodnotící stupnice:

Stupeň
Vynikající
Velmi dobrý
Dobrý
Vyhovující
Nevyhovující

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Krajský úřad – odbor školství	26. 5. 2004	c6-1063/04-2031
Zřizovatel	26.5.2004	c6-1063/04-2031
Rada školy	---	---

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
-	-	Připomínky nebyly podány.